

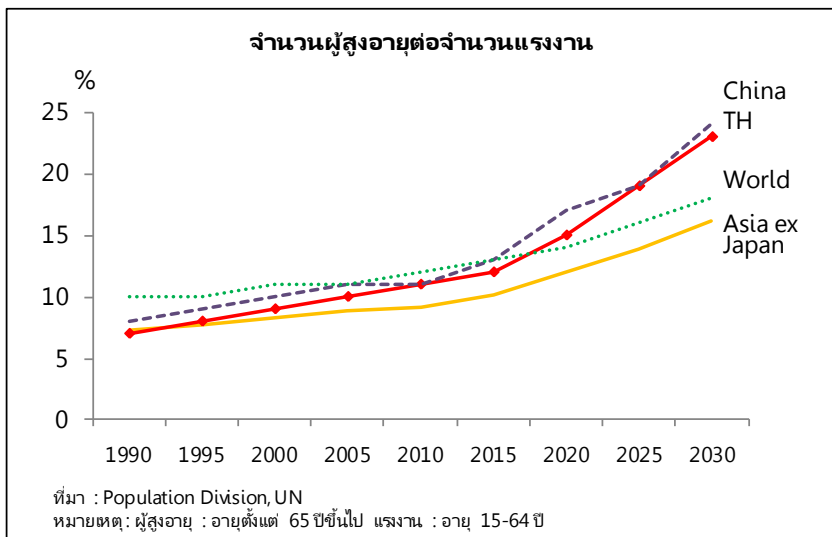

ทิพย์สุดา ถาวรามร
 ผู้ช่วยเลขาธิการอาวุโส
 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์
 และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)
 E-mail: sgoffice@sec.or.th

ประจำวันพฤหัสบดีที่ 24 พฤศจิกายน 2554

ไทยพร้อมรับมือสังคมผู้สูงอายุ ?

ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมาตั้งแต่ปี 2546 นับว่าเร็วกว่าอีกหลายประเทศในเอเชีย จำนวนผู้สูงอายุไทยจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 10% ของจำนวนประชากรในวัยทำงาน เป็น 23% ในอีก 20 ปีข้างหน้า ซึ่งจะทำให้ไทยเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged society) นั่นหมายความว่า คนวัยแรงงานต้องรับภาระเลี้ยงดูผู้สูงอายุมากขึ้น สังคมผู้สูงอายุอาจจะนำไปสู่ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมต่างๆ มากมาย หากประเทศไทยไม่สามารถเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรได้อย่างทันท่วงที

การมีจำนวนประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จะส่งผลกระทบต่อในวงกว้างต่อเศรษฐกิจของประเทศหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นผลผลิตรวมของประเทศที่ลดลงตามจำนวนแรงงานหากเราไม่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตได้ ขณะที่แรงงานต้องรับภาระเลี้ยงดูผู้สูงอายุมากขึ้น ทำให้ระดับการออมลดลง ซึ่งกระทบต่อแหล่งเงินทุนภายในประเทศซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ และหากรัฐบาลต้องเข้ามาโอบอุ้มผู้สูงอายุที่มีจำนวนมากขึ้นทั้งในส่วนของเบี้ยยังชีพ การให้บริการด้านสาธารณสุข และเงินบำนาญสำหรับผู้เกษียณ ก็ยังเป็นการสร้างภาระทางการคลังให้แก่ประเทศเป็นอย่างมาก หากรัฐบาลไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างเพียงพอแล้วก็จะจะไม่พันทึ่ต้องไปกู้หนี้ยืมสินมาใช้จ่าย ดังเช่นที่เกิดปัญหา

หนี้สาธารณะขึ้นในหลายประเทศที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมาก่อนไทย เช่น สหรัฐอเมริกา กลุ่มประเทศยุโรป เป็นต้น

ผู้สูงอายุเป็นวัยที่พึ่งพาตนเองได้น้อยลงเพราะสภาพร่างกายที่เสื่อมถอยลง มีโอกาสเจ็บป่วยได้ง่าย และยังเป็นวัยที่พ้นจากการทำงานประจำแล้ว จึงไม่มีรายได้เหมือนครั้งที่ยังทำงานอยู่ ต้องอาศัยเงินออมที่ตนเองสะสมมาตลอดช่วงชีวิตการทำงาน ผู้สูงอายุที่โชคดียังสามารถพึ่งพาลูกหลานได้ แต่ปัจจุบันผู้สูงอายุมีแนวโน้มที่จะอยู่คนเดียวเพิ่มขึ้น ไม่มีลูกหลานดูแลก็จะอยู่อย่างลำบาก ไร้ที่พึ่งพิง กลายเป็นปัญหาทางสังคมที่ภาครัฐต้องเข้ามาดูแล

ประเทศพัฒนาแล้ว ใช้เวลาเป็นร้อยปีกว่าจะเป็นสังคมผู้สูงอายุ มีเวลาเตรียมตัวนาน ก็ยังประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย หากเราไม่อยากเห็นภาพปัญหาแบบนี้เกิดขึ้นในประเทศไทยในภายภาคหน้า รัฐบาลควรเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุตั้งแต่วันนี้ โดยเฉพาะเรื่องการสร้างหลักประกันรายได้หลังเกษียณที่ต้องรีบดำเนินการตั้งแต่วันนี้ โดยการส่งเสริมการออมเพื่อเกษียณผ่านเครื่องมือการออมระยะยาวต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ อีกทั้งยังต้องทำให้เกิดความมั่นใจในแง่ความเพียงพอ (Coverage and sufficiency) โดยมุ่งหมายที่จะเตรียมความพร้อมทางการเงินให้ผู้สูงอายุสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ สามารถพึ่งพาตนเองได้

ปัญหาสังคมผู้สูงอายุเป็นปัญหาที่ต้องมีการเตรียมการตั้งแต่นั้น ๆ เพราะต้องใช้เวลาดำเนินการนานกว่าจะเห็นผล หากเราไม่เตรียมความพร้อมรองรับไว้ สังคมผู้สูงอายุก็คงไม่ต่างจากระเบิดเวลาที่รอวันปะทุจนสร้างปัญหารุนแรงต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในวันข้างหน้าจนยากต่อการเยียวยาแก้ไข